

Nr 43.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till kurser i skyddskoppympning; given Stockholms slott den 28 januari 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att dels till uppehållande under år 1919 av två kurser i skyddskoppympning vid karolinska mediko-kirurgiska institutet, utöver de två motsvarande kurser, vartill medel beviljats å extra stat för sagda år, anvisa på tilläggstat för år 1919 ett reservationsanslag av 250 kronor, att enligt de i fråga om nyssnämnda extra anslagsmedel gällande grunder för ändamålet användas,

dels ock till arvoden å 100 kronor åt biträdande läkare samt till kostnader för materiell m. m., 25 kronor, vid en var av två kurser i skyddskoppympning vid vartdera av universiteten i Uppsala och Lund samt vid en var av fyra dylika kurser vid karolinska mediko-kirurgiska institutet anvisa på extra stat för år 1920 ett reservationsanslag av 1,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Värner Rydén.

Utdrag ur protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 januari 1919.

Närvarande:

Hans excellens, herr statsministern EDÉN,
Hans excellens, herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON.

PETRÉN,
NILSSON,
LÖFGREN,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON,

Anslag till
kurser i
skyddskopp-
ympning.

Föredragande departementschefen, statsrådet Rydén yttrade härefter:
Under punkten 154 i bilagan åttonde huvudtiteln till årets statsverks-
proposition har jag hemställt om förslag till riksdagen att i avbidan på
proposition angående kurser i skyddskoppympning för ändamålet beräkna
på extra stat för år 1920 ett belopp av 1,000 kronor; och torde jag få
erinra därom, att nämnda hemställan föranlett framställning av nu angi-
ven innebörd till riksdagen.

På extra stat för år 1919 är i enlighet med Kungl. Maj:ts framställ-
ning av riksdagen för dylika kurser beviljat ett reservationsanslag av 750
kronor. I propositionen om tilläggsstat för samma år föreligger under åt-
tonde huvudtiteln, punkt 26, förslag att riksdagen skall, likaledes i avbi-
dan på proposition i ämnet, för omförmälda kurser beräkna ett belopp av
250 kronor.

Jag är nu beredd att hemställa om avlåtande av de framställningar
till riksdagen, som sålunda bebadats, och ber då att först få göra några

erinringar om tillkomsten av de kurser i skyddskoppypmpning, om vilka här är fråga, samt om deras inordning i det medicinska undervisningsväsendet. Då jag för en fullständig redogörelse härför kan hänvisa till vad jag under punkt 129 i bilaga åttonde huvudtiteln till 1918 års statsverksproposition i berörda avseenden anförde, torde det ej vara av nöden, att jag här yttrar mig med större utförlighet.

Frågan om stadgade kurser i skyddskoppypmpning uppkom, sedan Kungl. Maj:t den 2 juni 1916 utfärdat en av riksdagen antagen lag om skyddskoppypmpning. Redan dessförinnan hade i själva verket handledning i sådana skyddsåtgärder meddelats de medicine studerande vid karolinska mediko-kirurgiska institutet under den obligatoriska assistenttjänstgöringen å allmänna barnhuset — undervisningen i skyddskoppypmpning har sitt naturliga sammanhang med den pediatrika undervisningen. Sedan nyssnämnda lag utfärdats, fann sig medicinalstyrelsen böra göra framställning om anordnande av obligatoriska kurser i oförmälda ämne. Bestämmelser härom meddelades av Kungl. Maj:t genom beslut den 30 december 1916. Vid den tiden var den pediatrika undervisningen uteslutande förlagd till den medicinska läroanstalten i huvudstaden, karolinska institutet. Enligt nämnda beslut förordnades därför, att vid institutet skulle från och med år 1917 årligen anordnas 4 kurser i skyddskoppypmpning för medicine kandidater; därjämte skulle i fall av behov, efter anmodan av medicinalstyrelsen, extra kurser anordnas vid institutet. Kostnaderna för kurserna skulle bestridas av det under riksstatens sjätte huvudtitel uppförda förslagsanslaget till skyddskoppypmpningen.

I olika avseenden inträdde emellertid inom kort förändringar i nu oförmälda förhållanden. Fråga hade nämligen uppstått om sådan ändring av den medicinska undervisningen, att tjänstgöringen i pediatrik för medicine kandidater skulle kunna fullgöras ej allenast såsom hittills vid karolinska institutet utan även vid rikets båda universitet, därvid även kurser i skyddskoppypmpning obligatoriskt skulle förenas med denna tjänstgöring. I avgivet utlåtande av den 30 juli 1917 rörande denna fråga framhöll medicinalstyrelsen, att, därest i enlighet härmed kurs i skyddskoppypmpning komme att ingå i de för avläggande av medicine licentiatexamen stadgade tjänstgöringar, kostnaden för anordnande av kurserna borde bestridas av till vederbörande undervisningsanstalter för ändamålet anslagna medel. Medicinalstyrelsen tillstyrkte förty, att framställning måtte avlätas till 1918 års riksdag om uppförande under åttonde huvudtiteln av extra anslag å 250 kronor för vart och ett av universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska institutet till anordnande av två ordinarie kurser årligen i skyddskoppypmpning vid vardera av nämnda undervisningsanstalter samt

dessutom 125 kronor för varje extra kurs, som vid behov anordnades vid karolinska institutet.

Det må i förbigående nämnas, att i den för varje kurs beräknade kostnaden, 125 kronor, ingick dels ett belopp av 100 kronor såsom arvode åt biträdande läkare, dels ock 25 kronor till kostnader för materiell m. m.

Ovannämnda förslag rörande omläggning i visst avseende av den medicinska undervisningen ledde till utfärdande av en kungörelse av den 17 augusti 1917, varigenom gjordes den ändring i medicinska examensstadgan, att tentamen i pediatrik för medicine licentiatexamen skulle föregås av tre månaders tjänstgöring vid ettdera universitetets eller karolinska institutets pediatrika klinik, innefattande jämväl kurs i skyddskoppymning.

Medicinalstyrelsens uttalande rörande skyddskoppymningsanslagets befriande från att bära kostnaden för ifrågavarande kurser föranledde till en början en av Kungl. Maj:t samtidigt med nyssnämnda kungörelse meddelad föreskrift, att statskontoret skulle förskottsvis av tillgängliga medel utbetala ej mindre 125 kronor för var och en av två vid universiteten i Uppsala och Lund samt vid karolinska institutet i samband med tjänstgöring vid pediatrik klinik anordnade kurser i skyddskoppymning än även 125 kronor för varje extra kurs vid karolinska institutet.

Vidare beslöt Kungl. Maj:t hänvända sig till 1918 års riksdag med begäran att under riksstatens åttonde huvudtitel bevilja medel till bekostande av ifrågavarande kurser, därvid dock endast de ordinarie kurserna avsågos: kostnaderna för de extra kurserna ansågos bära och kunna bestriidas av anslaget till skyddskoppymningen.

Denna Kungl. Maj:ts hänvändelse skedde dels i statsverkspropositionen, där Kungl. Maj:t på extra stat för år 1919 äskade ett anslag av 750 kronor, beräknat efter 125 kronor för en var av två kurser vid vardera av de tre medicinska fakulteterna, dels ock i propositionen om tilläggsstat till riksstaten för år 1918, där Kungl. Maj:t begärde ett belopp av 1,125 kronor. Ur detta belopp skulle gäldas de av de ordinarie kurserna föranledda kostnaderna för tiden intill 1918 års utgång.

Riksdagen biföll dessa Kungl. Maj:ts förslag. Vid anmälan den 22 juli 1918 av riksdagens beslut upphävde Kungl. Maj:t förutnämnda den 17 augusti 1917 meddelade föreskrifter i vad de gällde förskjutande av nödiga medel till de anbefallda kurserna i skyddskoppymning samt meddelade bestämmelser rörande användningen av de å tilläggsstaten för år 1918 anvisade medlen, 1,125 kronor. Vidare föreskrev Kungl. Maj:t, att

kostnaderna för vederbörande kurser under år 1919 skulle bestridas av de för sistnämnda år anslagna medlen, 750 kronor.

Kanslern för rikets universitet har nu i skrivelse den 21 oktober 1918 1918 hemställt, att för ifrågavarande ordinarie skyddskoppypningskurser måtte på extra stat för år 1920 hos riksdagen äskas ett anslag av 750 kronor — således samma belopp som av riksdagen i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag anvisats på extra stat för år 1919. Vidare har kanslern, på anhållan av karolinska institutets lärarkollegium i skrivelse den 29 december 1919, påkallat avlätande av proposition till riksdagen med äskande av ett anslag å 250 kronor på tilläggsstat för år 1919, avsett att täcka kostnader för kurser i skyddskoppypning vid institutet under sagda år.

Med sistnämnda begäran förhåller sig på följande sätt. Såsom av det föregående framgår blev 1919 års extra anslag till ifrågavarande kurser, i enlighet med medicinalstyrelsens hemställan bestämt till 750 kronor, motsvarande 250 kronor för vardera av de medicinska undervisningsanstalterna — alltså 125 kronor för en var av två kurser vid varje anstalt. I själva verket borde för karolinska institutets del beräknats medel till bekostande av fyra kurser — så många kurser i skyddskoppypning hållas nämligen numera, efter den 1917 vidtagna ändringen i examensstadgan, vid institutet. Ett tilläggsanslag av 250 kronor är alltså, på sätt nu begärts, erforderligt för år 1919.

I överensstämmelse härmed bör för ifrågavarande kursers anordnande under år 1920 äskas ett belopp av 1,000 kronor.

På grund av vad jag anfört hemställer jag om förslag till riksdagen att

dels till uppehållande under år 1919 av två kurser i skyddskoppypning vid karolinska mediko-kirurgiska institutet, utöver de två motsvarande kurser, vartill medel beviljats å extra stat för sagda år, anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 250 kronor, att enligt de i fråga om nyssnämnda extra anslagsmedel gällande grunder för ändamålet användas,

dels ock till arvoden å 100 kronor åt biträdande läkare samt till kostnader för materiell m. m., 25 kronor, vid en var av de två kurserna i skyddskoppypning vid vartdera av universiteten i Uppsala och Lund samt vid en var av fyra dylika kurser vid karolinska mediko-kirurgiska institutet anvisa på extra stat för år 1920 ett reservationsanslag av 1,000 kronor.

Vad departementschefen sålunda föreslagit behagade Hans Maj:t Konungen på tillstyrkan av statsrådets övriga ledamöter gilla; och skulle proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gustaf Florén.
